

Błękitno - zielona polityka Krakowa

Koncepcja zazieleniania
miasta do 2050 roku

aktualizacja dokumentu
"Kierunki rozwoju i zarządzania terenami
zieleni w Krakowie na lata 2019 - 2030"

*Każdy z nas chciałby mieszkać w zielonym, przyjaznym mieście.
Kraków rozwija się dynamicznie - dlatego tak ważne jest, by zieleń rosła razem z nim.*

Dlaczego powstaje ten dokument?

Aby mądrze rozwijać i chronić tereny zielone potrzebny jest plan: spójna i długofalowa wizja, która pomoże mądrze zarządzać terenami zielonymi. Dlatego w 2019 r. Kraków przyjął do realizacji dokument pn. "Kierunki rozwoju i zarządzania terenami zieleni w Krakowie na lata 2019 - 2030".

Dzięki niemu działania miasta - planistyczne, inwestycyjne i strategiczne - zostały zsynchronizowane. Efektem są nowe parki, ogrody kieszonkowe, modernizacja parków oraz wykupy terenów z przeznaczeniem na zieleń.

Coraz bardziej odczuwalne efekty zmian klimatu, nowe przepisy i rozwój Krakowa wymagają aktualizacji poprzedniego dokumentu. Dlatego powstała "Błękitno-zielona polityka Krakowa. Koncepcja zazieleniania miasta do 2050 roku" - nowa, ambitna wizja zielonej przyszłości miasta.

Nad kształtem dokumentu wspólnie pracują eksperci, pracownicy Urzędu Miasta Krakowa i jednostek miejskich, jak również mieszkanki i mieszkańcy Krakowa, poprzez czynny udział w konsultacjach społecznych. Wyrażenie opinii oraz oczekiwań mieszkańców w zakresie kierunków rozwoju terenów zieleni publicznej przez kolejne lata jest istotnym elementem dokumentu.

Niniejsza broszura przedstawia główne założenia dokumentu - pomysły na to, jak uczynić Kraków jeszcze bardziej zielonym, przyjaznym i odpornym na zmiany klimatu miastem. Chcemy, aby każda mieszkanka i każdy mieszkaniec mieli w pobliżu domu zielone miejsce do wypoczynku, zagospodarowane zgodnie z ich potrzebami, które również wspiera przyrodę i szanuje dziedzictwo kulturowe miasta.

Nowa polityka miasta zakłada, że zieleń w Krakowie stanie się spójnym, dobrze powiązaniem systemem. Oznacza to, że parki, skwery i inne tereny zielone będą połączone ciągami pieszo-rowerowymi i zielonymi korytarzami – tak, by tworzyły swoisty „zielony krwioobieg” miasta.

Główne założenia zielonego planu dla Krakowa

Chcemy, by każdy mieszkaniec Krakowa miał w zasięgu krótkiego spaceru – maksymalnie 15 minut od domu – park, skwer lub inne zielone miejsce. Docelowo na każdego krakowianina ma przypadać minimum 40 m² terenów zieleni. Dlatego miasto planuje powiększać istniejące tereny zieleni i tworzyć nowe – szczególnie w tych dzielnicach, gdzie dziś jest ich najmniej.

1

Więcej zieleni tam, gdzie jej brakuje

Powstaną przyjazne, bezpieczne zielone ciągi spacerowe i rowerowe. Połączą one parki, skwery i miejsca rekreacji w jeden spójny system. Dzięki temu łatwiej będzie dotrzeć do zieleni z każdej części miasta – pieszo, rowerem lub w weekendowy spacer z rodziną.

2

Zielone trasy, które łączą tereny zieleni

Zieleń i woda stworzą wspólny, zintegrowany system - naturalną sieć, która poprawi mikroklimat, jakość powietrza i zdolność miasta do zatrzymywania wody. Dzięki temu Kraków będzie bardziej odporny na skutki zmian klimatycznych, a jednocześnie stanie się miejscem, które „oddycha pełniej” – przyjaznym, zielonym i bliskim naturze.

3

Kraków jako zielono-błękitny organizm

Tereny zieleni i wód to największy potencjał Krakowa w adaptacji do zmian klimatu. Dlatego ich ochrona, rozwój i wzajemne powiązanie stanowią jeden z głównych celów miasta do 2050 roku.

Kraków stanie się bardziej odporny na skutki upałów, susz oraz deszczy nawałnych. Pomogą w tym nowe nasadzenia drzew, łąki kwietne, zielone dachy oraz rozwiązania, które chłodzą miejską przestrzeń i zatrzymują wodę tam, gdzie spada deszcz – w ogrodach deszczowych, nieckach bioretencyjnych i naturalnych zbiornikach retencyjnych.

4

Miasto gotowe na zmiany klimatu

Najcenniejsze przyrodniczo miejsca – lasy, łąki, zbiorniki wodne i siedliska zwierząt – zostaną objęte szczególną troską i ochroną. Miasto dalej będzie wspierać działania, które pomagają roślinom i zwierzętom współistnieć z mieszkańcami. Zrównoważony rozwój oznacza wspólną przestrzeń – dla ludzi i natury.

5

Ochrona przyrody w mieście

Obecnie w mieście jest ok. 2980 ha terenów zieleni publicznej, a do 2050 roku przybędzie ich jeszcze ponad 1746 hektarów!

Jakie korzyści przyniesie realizacja planu?

95%

mieszkańców z dostępem do parku
lub skweru w pobliżu domu

71

nowych parków
na terenie miasta

*powstanie lista rankingowa
nowych parków, aktualizowana co
roku, zgodnie z wytycznymi*

39

nowych
obszarów
chronionych

*pojawi się zieleń w najbardziej
"zabetonowanych" częściach
Miasta: na ulicach, placach, itp.*

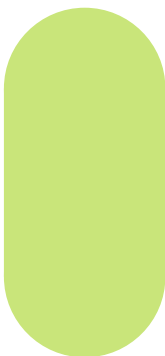
Dodatkowe korzyści z realizacji planu:

kolejne wartościowe przyrodniczo
tereny zostaną objęte ochroną

krakowskie zabytkowe tereny zieleni
zostaną lepiej zabezpieczone

każdy krakowski teren zieleni będzie
zaprojektowany tak, aby miał wpływ
na łagodzenie niekorzystnych skutków
zmian klimatu, w tym na zatrzymanie
deszczówki

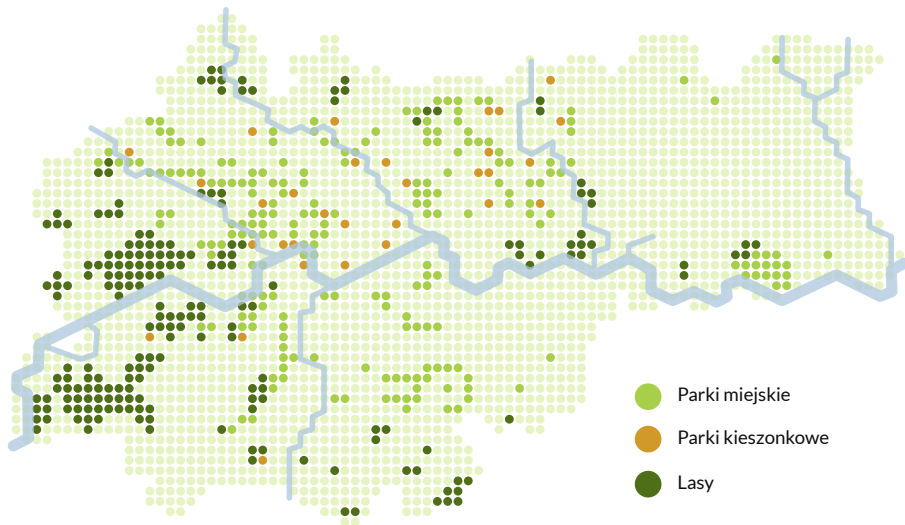

Ważnym elementem dokumentu jest elektroniczna baza danych przestrzennych – „Koncepcja systemu terenów zieleni publicznej”. To szczegółowa mapa, na której znalazło się ponad 4700 ha terenów zielonych w całym Krakowie! Są to istniejące, ale także planowane tereny zieleni.

Każdy z tych obszarów ma swoją charakterystykę i wytyczne dotyczące przyszłego kształtowania. Baza ta pozwoli na lepszą współpracę między jednostkami miejskimi i większy udział mieszkańców w planowaniu zieleni.

Nowoczesne zarządzanie zielenią publiczną opiera się na narzędziu, które gromadzi i porządkuje informacje o istniejących terenach zieleni.

BAZA DANYCH 30 POZYCJI

14

partycypacja
i opinie (o zieleni)

7

podstawowe
informacje
(o zieleni)

9

wytyczne i ramy
czasowe dla
głównych
kierunków

planowanie

administracja

inwestycje

ochrona

Zieleń na mapie Krakowa

**System terenów zieleni
publicznej w Krakowie**

Podstawą systemu terenów zieleni w Krakowie są parki rzeczne z Doliną Wisły i zespół zieleni fortecznej Twierdzy Kraków. Uzupełniają je parki, łąki, lasy i tereny rekreacyjne, które tworzą spójną sieć łączącą całe miasto.

System ten opiera się na dwóch głównych strefach zieleni publicznej:

- Strefa A (tereny zieleni urządzonej),
- Strefa B (tereny zieleni ekologiczno-krajobrazowej).

Uzupełnieniem systemu przyrodniczego miasta są:

- Strefa C (zieleni wspomagająca),
- Strefa D (zieleni uzupełniająca).

A

Zieleń publiczna urządzona

Strefa A

- parki na terenach fortecznych I i II pierścienia Twierdzy Kraków (ZPF),
- skwery, zieleńce (ZPS),
- błonia (ZPB),
- kopce (ZK).

Zieleń publiczna ekologiczno-krajobrazowa

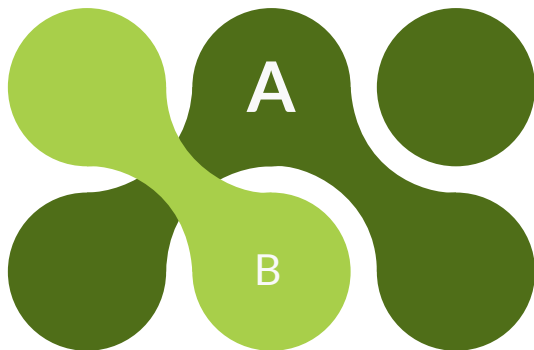
Strefa B

B

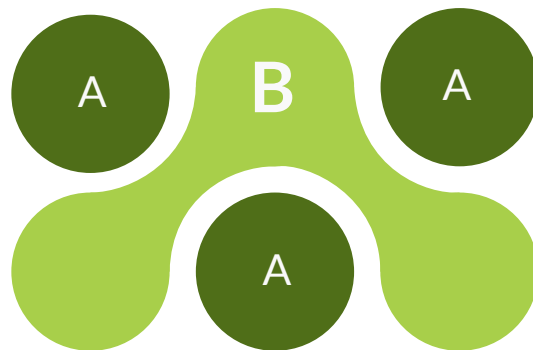

- Parki Rzeczne (ZPR),
- lasy (ZL),
- parki leśne (ZLP),
- łąki (ZŁ),
- istniejące zbiorowiska do zachowania (Z),
- parki ekologiczne (ZPE),
- parki na terenach fortecznych III pierścienia Twierdzy Kraków (ZPF),
- geoparki (ZPG).

*Przenikanie się funkcji terenów zieleni **jest niezwykle istotne** w tworzeniu miejsc przyjaznych dla każdego.*

tereny zieleni urządzonej (A)
ze strefami biocenotycznymi (B)

tereny półnaturalne (B) ze ścieżkami,
ławkami, małą architekturą, itp. (A)

Dodatkowo uzupełnieniem systemu przyrodniczego miasta są:

Zielen wspomagająca (strefa C)

(niepubliczne tereny zieleni,
ogródki działkowe, cmentarze,
ogrody klasztorne i in.)

Zielen uzupełniająca (strefa D)

(zielen towarzysząca zabudowie
mieszkaniowej, obiektom
użyteczności publicznej i in.)

**Tematy i cele zielonej
polityki miasta**

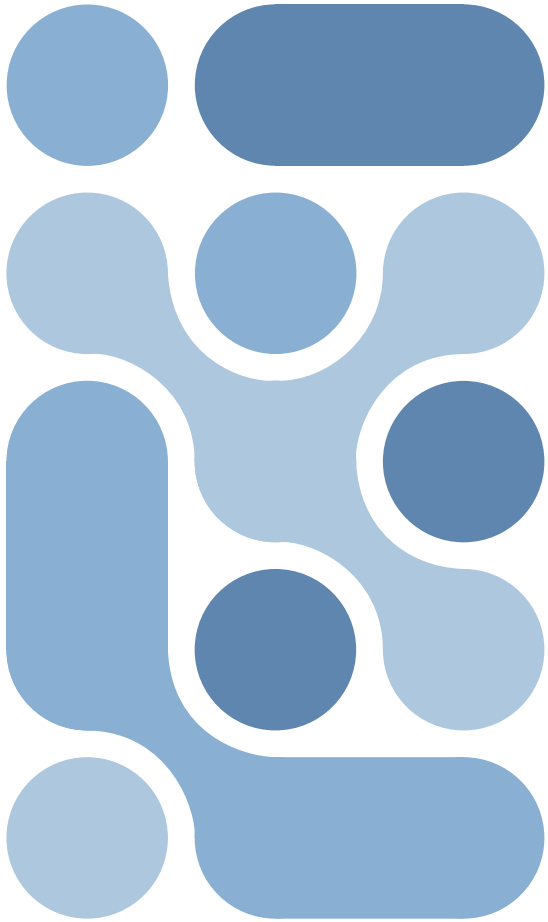
Ekostrefy – małe oazy przyrody

Ekostrefy to enklawy w parkach, które mają zachować swój naturalny charakter i wspierać różnorodność biologiczną.

W większych ekostrefach pozostawia się kłody lub martwe drzewa, które stają się schronieniem dla wielu gatunków zwierząt.

To miejsca, w których mieszkańcy mogą obserwować przyrodę i uczyć się jej z bliska.

Woda w mieście – retencja i ochrona

Rzeki, potoki i stawy są ważną częścią miejskiego ekosystemu. Pomagają w przewietrzaniu miasta, zatrzymywaniu wody i łagodzeniu skutków suszy.

W nowych i istniejących parkach powstaną ogrody deszczowe, małe zbiorniki retencyjne i inne rozwiązania pomagające zatrzymać wodę po opadach. Dzięki temu Kraków stanie się bardziej odporny na zmiany klimatu.

Zielone korytarze – Kraków połączony naturą

Zielone korytarze to ciągi pieszo-rowerowe obsadzone zielenią, które łączą parki i skwery w jeden system. Będą wyposażone w ławki, oświetlenie i oznakowanie. Dzięki nim miasto stanie się bardziej spójne i przyjazne dla pieszych oraz rowerzystów.

Ochrona przyrody i zabytków

Plan przewiduje powołanie nowych użytków ekologicznych i zespołów przyrodniczo-krajobrazowych w tym ochronę siedlisk gatunku chronionego - chomika europejskiego oraz ochronę i zagospodarowanie zabytkowych terenów zieleni, takich jak Bulwary Wisły czy Park Decjusza.

Plan rozwoju terenów zieleni realizowany jest etapami, które są przewidziane na konkretne lata oraz obejmują realizację zieleni publicznej ujętej w liście rankingowej

Realizacja planu – krok po kroku

2026–2030

powstaną m.in. Park Białe Morza, Park Barycz, Park Las Paprociowy, Park Ruczaj-Lubostroń, Park Opatkowicki, Park na Kanale Ulgi.

2031–2040

powstaną m.in. Park Leśny Sikornik, Park Leśny Witkowice, Park rzeczny Dłubnia, Park Mistrzejowicki, Park Słona Woda.

2041–2050

powstaną m.in. Park Górka Narodowa Wschód, Park Bonarka, Park na os. Podwawelskim, Park Wróblowicki, Park Łapianka.

Lista rankingowa powstaje w oparciu o obiektywne kryteria, w tym głosowanie mieszkańców w trakcie konsultacji społecznych

Potrzeby mieszkańców i dostępność zieleni

Priorytet otrzymują obszary z deficytem terenów zielonych, gdzie mieszkańcy nie mają w pobliżu parków. Oceniana jest także liczba osób, które zyskają dostęp do nowej zieleni oraz relacja powierzchni terenu do liczby mieszkańców.

Gotowość i możliwości realizacyjne

Wyżej punktowane są inwestycje na gruntach gminnych, z obowiązującym planem miejscowym i gotową dokumentacją. Dodatkowy atut stanowi możliwość pozyskania zewnętrznego dofinansowania.

Kontekst przestrzenny i kulturowy

Znaczenie ma spójność systemu terenów zieleni, stan zagospodarowania i potrzeby modernizacyjne inwestycji. W przypadku obiektów zabytkowych uwzględnia się również ich wartość historyczną.

Lista rankingowa dla nowych parków

*Każdy z nas chciałby mieszkać w zielonym, przyjaznym mieście.
Kraków rozwija się dynamicznie - dlatego tak ważne jest, by zieleń rosła razem z nim.*

Jak to zostanie zrealizowane?

Nowy park powstaje etapami – najpierw sprawdzane są tereny przeznaczone pod zieleń i ich własność. Miasto pozyskuje potrzebne grunty, zabezpiecza środki w budżecie, a następnie – we współpracy z mieszkańcami – przygotowuje projekt i realizuje prace, dzięki którym powstaje nowa przestrzeń do wypoczynku i spotkań.

Dlatego działania w dokumencie podzielono na administracyjne (np. wykupy gruntów), inwestycyjne (zakładanie parków), planistyczne (plany zagospodarowania) i ochronne (powoływanie użytkowników ekologicznych).

Mieszkańcy w centrum zmian

Przy kształtowaniu terenów zieleni bierzemy pod uwagę głos mieszkańców. Ich opinie pomagają lepiej dopasować przestrzeń do codziennych potrzeb i charakteru okolicy.

Dialog sprzyja tworzeniu funkcjonalnych i przyjaznych miejsc.

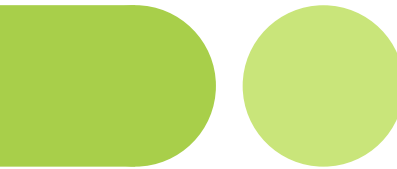
Zielony Kraków to nie tylko cel - to nasz sposób patrzenia na miasto!

Nowa „Błękitno-zielona polityka Krakowa” to kolejny krok w realizacji wizji miasta, które rozwija się w harmonii z naturą.

Kontynuujemy sprawdzone działania, wzmacniamy to, co przynosi efekty, i stawiamy sobie nowe, ambitne cele. Wiemy, że zieleń i woda stanowią największy potencjał Krakowa w budowaniu odporności na zmiany klimatu – dlatego ich ochrona i rozwój są dla nas priorytetem.

Tworzymy spójny system, w którym parki, rzeki, skwery i ogrody tworzą wspólną sieć – zielono-błękitny organizm miasta. System, który tchnie życie w każdą dzielnicę, poprawia jakość powietrza, łagodzi skutki upałów i daje mieszkańcom przestrzeń do odpoczynku.

Robimy to wspólnie – z mieszkankami i mieszkańcami Krakowa, z myślą o ich komforcie, zdrowiu i przyszłości.

projekt graficzny i skład: Agnieszka Polak
tekst: Maria Burnóg, Katarzyna Rajss-Kałużna

Zarząd Zieleni Miejskiej w Krakowie, październik 2025

